

eXchanges

Spring 2004
Sex & Death

Matsalu

Richard Impola

For a week the tuft of feathers fluttered on the pane outside my study window. With the passage of days it shrank, until only one small feather with a touch of red at the tip remained.

That day many birds had been flocking around, all of them in a nesting frenzy. A shadow flashed across the paper and there was a thump on the window pane. I opened the ventilation hatch and saw a bullfinch on the crushed stone of the driveway. They were rarely seen in the yard at this time of the year.

I went out and picked up the bird. It was alive, its wings fluttered. I put it down in a more comfortable spot on the sprouting grass.

I went into the garage to see how the battery charging was progressing. I checked the gauge reading and increased the amperage. The gauge quivered.

I looked at the bird. It stretched out its head, striving upward toward the sky, and quivered for a moment.

I saw it die and took it in my hand. It was warm and limp. I carried it to the outside door of

---

Matsalu

Martti Joenpolvi

Viikon verran työhuoneen ikkunan ulkoruudussa värähteli tuulella höyhentupsas. Päivien mittaan se pieneni, kunnes jäljellä oli enää höyhenvähä, hiven punaista kärjessä.

Sinä päivänä lintuja oli liikkeellä paljon ja ne kaikki pesimisajan riehassa. Yli paperin häivähti varjo, ikkunarudussa tömähti. Avasin tuuletusrudun. Pihatien kivimurskeella näin punatulkun, harvinaisen pihamailla tähän vuodenaikaan.

Menin ulos, poimin linnun käteeni. Se eli, räpisteli siipiään. Laskin sen mukavampaan paikkaan alkavalle nurmikolle.

Kävin autotallissa katsomassa kuinka akun lataus edistyy. Tarkistin lataajan lukeman, lisäsin tehoa. Osoitin värähteli taas.

Katsoin lintua. Silloin se ojensi päätään, ylös taivaalle se tavoitteli, värisi hetken.

Näin miten se kuoli. Otin linnun käteeni, se oli lämmin, hervoton. Vein sen autotallin ulkopäätyyn, epäilin valekuolemaa. Odotinko että se saattaisi virota koomastaan? Kyllä, niin kuin ihminen toivoo ja odottaa.

eXchanges

Spring 2004

Sex & Death

the garage, wondering if it was actually dead. Perhaps it would revive from its coma. I hoped it would, as people always wait and hope.

At the door, I remembered Salla. This was a side entrance to the house, the door she had knocked on that May night, the door I had opened for her. She had been wearing jeans and a woolen shirt, a loose and fluffy one, for the weather was still cold. Burrs were stuck in the shirt. I concluded that she had walked the kilometer from the asylum through the growth along the shore.

In the entry I plucked the burrs from her shirt. She didn't seem to notice what was happening.

After a while she asked for a cigarette. I said I would get one from a pack upstairs. From a phone in the study I called her father.

As she smoked, she began to pace around the room. She had gotten fatter and her posture had slumped, as is often the case with people in a deep depression, as if a constant day-and-night burden were forcing her to look constantly at the ground.

The circle she paced became smaller and smaller, became a spiral. Finally she stopped at the center of the floor as if at the heart of the ring.

She asked me to go for a beer with her.

Ulko-ovella muistin Sallan. Ovi oli talon toinen ovi, sivuovi. Juuri tälle ovelle Salla oli tuona toukokuun iltana kolkuttanut, tämän oven olin hänelle avannut. Hänellä oli yllään farkut ja villapaita, väljä, nöyhtäinen, ilmat olivat vielä viileitä. Villapaitaan oli tarttunut takiaisia. Niistä päätin että hänen oli täytynyt tulla sairaalalueelta järvenrantaa kilometrin verran, läpi ruovikon.

Sisäeteisessä nypin takiaiset hänen villapaidastaan, vaikutti kuin hän ei olisi huomannut tapahtumaa.

Hiukan myöhemmin Salla pyysi savuketta. Sanoin noutavani raisian yläkerrasta. Työhuoneen puhelimesta soitin hänen isälleen.

Savukkeen poltettuaan tyttö nousi ja alkoi kiertää kehää huoneessa. Hän oli lihonut. Hänen ryhtinsä oli kumartunut niin kuin usein syvän masennuksen vaivaamilla sairaille, ikään kuin jokapäiväinen ja -öinen taakka pakottaisi alinomaiseen maan puoleen katseluun.

Tytön kiertämä kehä pieneni; siitä tuli spiraali. Viimein hän pysähtyi keskilattialle kuin kehän sydämeen.

Hän pyysi kanssaan oluelle.

Kehotin istumaan. Hän poimi rasiasta toisen savukkeen. Kuinka hän oikeaa elämää ikävöikään,

eXchanges

Spring 2004

Sex & Death

I urged her to sit down. I saw a taxi stop out front. Her father and a young man in a short, white hospital coat got out of the cab.

I buried the bird the next day. It had not moved. It was really dead. On its leg was a small silver-colored metal band. To get it off intact I had to cut off the leg. I did it with a pair of pincers, reluctantly. Inside the leg was a stretchy white tendon, like a stick of chewing gum, lifeless.

I walked along the macadam driveway.

Granular size 10-13 millimeters, I recalled.

I was at the side door again; it was like an unseen obstacle. I remembered the burrs and what had happened later, the last of the burrs.

On the spring following that year, in June, a young woman darted onto the highway in front of an automobile. There was a short news item in the paper. The driver related that a woman standing on the grass divider between the lanes had suddenly pulled the hood of her jacket over her face and dashed in front of the car — there was nothing he could do.

Just a scant half hour earlier I had driven past the place.

I did not see Salla there on that occasion, but I've often seen her there since.

ja miten hän sitä pelkäsi; se palautti hänet aina.

Niin nytkin. Näin taksin pysähtyvän. Autosta nousi Sallan isä ja nuorimies, jolla oli yllään lyhyt valkoinen hoitajantakki.

Linnun hautasin seuraavana päivänä. Se ei ollut liikkunut. Kyllä kuolema totta oli. Näin punatulkukukoiraan koivessa pienen hopeanvärisen metallipannan. Saadakseni sen ehyenä irti oli jalka katkaistava. Tein sen hohtimilla, vastenmielisesti. Jalan sisällä oli venyvä valkoinen hermo, kuin purukumirihmaa, eloton.

Kävelin pihatien sepelimursketta.

Karkeus 10 - 13 milliä, muistin.

Ja sivuovella, taas, kuin näkymätön vastus siinä. Muistin takiaiset ja myöhemmin tapahtuneen, takiaisista viimeisen.

Takiaiskevättä seuraavana vuonna, kesäkuussa, nuori nainen syöksyi moottoritiellä henkilöauton eteen. Siitä oli lyhyt uutinen lehdessä. Autonkuljettaja kertoi, että moottoritien väyliä erottavalla viheralueella ollut naishenkilö oli äkkiä vetänyt ulkoilutakin hupun päänsä yli ja rynnännyt auton eteen - mitään ei ollut tehtävissä.

Vajaata puolta tuntia aikaisemmin tuona iltana

eXchanges

Spring 2004

Sex & Death

I checked the metal ring from the bird in better light. The text was small, but bright and clear: MATSALU 6/13/86.

Five years, I noted, almost to the day.

I saved the ring in a plastic cylinder with odds and ends, the gold colored stones from a cigarette lighter. They no longer make such lighters. The stones, like the ring on the bird, were useless. The ring too had served its purpose, delivered its message.

Matsalu. Where was that?

The feather was still fluttering on the outside of the window, with its reddish, almost orange, tip. It was the last day of May, when schools were letting out.

It rained that night. In the morning the feather was gone.

Matsalu. Matsalu.

It was here.

From Novellit, 2, Gummerus Publishing Co, 1996

olin ajanut paikan ohi.

Sallaa en vielä silloin nähnyt moottoritie viherkaistalla - usein jälkeinpäin kyllä.

Hyvässä valossa tutkin pientä metallirengasta, jolla lintu oli merkitty. Renkaan teksti oli sekin pientä, mutta kirkasta ja selvää: MATSALU 13.6.86.

Viisi vuotta, huomasin, lähes päivälleen.

Talletin renkaan muoviputkiloon, joka sisälsi jälkeenjääneitä, kullanvärisiä savukkeensytyttimen kiviä. Sellaisia sytyttimiä ei juuri enää käytetä. Kipinäkivet olivat tarpeettomia, niin hopeanvärinen rengaskin. Se oli täyttänyt tehtävänsä, viesti saapunut perille.

Matsalu? Missä se on?

Vielä värisee ulkoruudussa hyöhenvähä, hiven pinaista, melkein oranssia. Toukokuun viimeisenä päivänä, kun on päästötodistusten aika.

Siteen tuli yösade. Aamulla höyhen oli poissa.

Matsalu. Matsalu.

Täällä se on.